

Η ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ ΦΛΕΓΕΤΑΙ

(ΑΝ)ΑΣΦΑΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ

Ο κίνδυνος ενίσχυσης του εξτρεμισμού

Η στρατιωτική επέμβαση του Ισραήλ και των ΗΠΑ στο Ιράν θα έχει πολλές επιπτώσεις, αρκετές από τις οποίες μπορεί να γίνουν εντόνως αισθητές βραχυπρόθεσμα. Όπως για παράδειγμα οι επιθέσεις εναντίον βάσεων των ΗΠΑ στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής που ήδη βλέπουμε ή και η διεξαγωγή επιθέσεων μέσω των δικτύων πληροφοριών ή και εγκληματικών ομάδων που υποστηρίζει το Ιράν ακόμη και σε δυτικές χώρες.

Υπάρχουν ωστόσο και επιπτώσεις που δεν είναι άμεσα τόσο επικίνδυνες, αλλά μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά το περιβάλλον ασφαλείας στο μεσοπρόθεσμο επίπεδο. Η έμφαση εδώ δίνεται στην τρομοκρατία και τη ριζοσπαστικοποίηση που οδηγεί στον βίαιο εξτρεμισμό.

Το καθεστώς του Ιράν είναι σιτικτικό, δηλαδή θρησκευτικά αντιπροσωπεύει τη μειονότητα των μουσουλμάνων, συνθήκη που δεν πρέπει να παραβλέψουμε στο πλαίσιο των διενέξεων που υπάρχουν στο εσωτερικό του Ισλάμ. Ωστόσο έχει αναδειχθεί εδώ και δεκαετίες ως το κράτος - αντίπαλος των ΗΠΑ και του Ισραήλ και ταυτιστεί επί της ουσίας με την κρατική εκδοχή του αντιαμερικανισμού.

Είναι λοιπόν λογικό η πρώτη επίπτωση να είναι η δζίνωση του αντιαμερικανισμού και του αντισιμητισμού. Ηδη από τις πρώτες ώρες της επικείμενης είδαμε βίαιες αντιδράσεις εναντίον στόχων που συνδέονται με τις ΗΠΑ στο Πακιστάν και στο Ιράκ. Ο δε αντισιμητισμός έχει ενισχυθεί έντονα τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα μετά τις πολεμικές αντιπαραθέσεις που ακολούθησαν την τρομοκρατική επίθεση της 7ης Οκτωβρίου 2023 στο Ισραήλ.

Αυτή η συνθήκη μπορεί να λειτουργήσει ως υπόστρωμα για τη ριζοσπαστικοποίηση μουσουλμάνων πολιτών σε διάφορες χώρες της ευρύτερης περιοχής και της Ασίας, αλλά και σε μουσουλμανικές κοινότητες σε χώρες της Δύσης. Κάτι που είδαμε και κατά τη διάρκεια του πολέμου στη Γάζα, με μεγάλες κινητοποιήσεις τόσο σε ευρωπαϊκές χώρες, όσο και στις ΗΠΑ.

Ειδικότερη πτυχή της έντασης της ριζοσπαστικοποίησης είναι οι σίτες, τους οποίους προσπαθούν να κινητοποιήσουν και ορισμένοι σημαντικοί παράγοντες του

ιρανικού καθεστώτος με δηλώσεις τους. Αν υπάρχει μια τέτοια κινητικοποίηση δεν μπορούμε να αποκλείσουμε το ενδεχόμενο να υπάρξουν πιθανές επιθέσεις από μεμονωμένους δράστες.

Μια ακόμη πτυχή που πρέπει να αναδειχθεί είναι η εργαλειοποίηση της επέμβασης από τις ακροφριστερές εξτρεμιστικές και τρομοκρατικές οργανώσεις που έχουν ως γηγενές στοιχείο τον αντιαμερικανισμό και είχαν εκδηλώσει πλαίσιο υποστήριξης του Ιράν και κατά τη διάρκεια του Πολέμου των Δώδεκα Ημερών. Η επέμβαση λοιπόν μπορεί να αξιοποιηθεί τόσο για την περαιτέρω ριζοσπαστικοποίηση και στρατολόγησή μελών, όσο και για την παρότρυνση διεξαγωγής επιθέσεων.

Οι ισλαμιστικές τρομοκρατικές οργανώσεις, που στην πλειοψηφία τους όμως εντάσσονται στις πλέον συντηρητικές εκδοχές του σουνιτικού Ισλάμ, είναι ένα ξεχωριστό κεφάλαιο. Διαχρονικά έχουν αξιοποιήσει κάθε επέμβαση από το Αφγανιστάν μέχρι το Ιράκ για να αιτιολογήσουν και να εντείνουν την τρομοκρατική τους δραστηριότητα.

Τελευταία παράμετρος που ίσως αποδειχθεί και η κρισσιμότερη είναι το πώς θα εξελιχθεί η επόμενη ημέρα στο Ιράν και τι θα γίνει με τα χιλιάδες μέλη των Φρουρών της Επανάστασης, των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σομιτών Ασφαλείας και των Υπηρεσιών Πληροφοριών του καθεστώτος αν αυτό καταρρεύσει. Ένας ανησυχητικός οδηγός είναι η περίπτωση του Ιράκ. Εκεί η αλλαγή καθεστώτος οδήγησε σε εκταταμένες διώξεις όσων ανήκαν στις αντίστοιχες ομάδες του καθεστώτος Χοσέιν, με αποτέλεσμα αυτοί να επιδιώξουν να προσχωρήσουν στην τότε ISI (Islamic State in Iraq), δημιουργώντας τον έναν από τους δύο πυλώνες της τρομοκρατικής οργάνωσης που έγινε η μεγαλύτερη απειλή για τη διεθνή ασφάλεια.

Η πρόσφατη ιστορία μας έχει δείξει πως δεν πρέπει να αγνοούμε τον κίνδυνο ενίσχυσης του ισλαμιστικού εξτρεμισμού, γιατί στη συνέχεια τον βρίσκουμε μπροστά μας με τη μορφή τρομοκρατικών επιθέσεων.

Ο Τριαντάφυλλος Καρτράντος, δρ Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών, εισηγητικός συνεργάτης στο Ελληνικό Ιδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής

Ποιος κρατά τα

Το Ιράν αναζητεί νέο Ανώτατο Ηγέτη εν μέσω πολέμου, ενώ ο Τραμπ μιλάει για «τρεις πολύ καλές επιλογές» διαδοχικά μετά τον θάνατο του Χαμενεΐ

ΤΗΣ ΚΙΤΤΥΣ ΞΕΝΑΚΗ

Η ΙΕΡΑΡΧΙΑ

- ✘ Ηγέτες που έχουν σκοτωθεί
- Τριμελές συμβούλιο ηγεσίας για τη μεταβατική περίοδο

Αλί Χαμενεΐ
Ανώτατος Ηγέτης

ΚΛΕΙΣΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

Αλί Λαριζανί
Γραμματέας του Ανώτατου Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας

Αλί Σαμχάνι
Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Αμυνας

Μοκάμαντ Πακπούρ
Επικεφαλής διοικητής των Φρουρών της Επανάστασης

Αζίζ Νασιρζαντέχ
Υπουργός Αμυνας

Μοκάμαντ Μπαγέρ Γκαλίμ
Πρόεδρος του Κοινοβουλίου

Σα'ίντ Αμινταλαχίμ Μουσαβί
Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Ενόπλων Δυνάμεων

Μοττάμπα Χαμενεΐ
Γιος του Αλί Χαμενεΐ

Μοκάμαντ Σιράζι
Επικεφαλής του στρατιωτικού γραφείου

Μοκάμαντ-Αλί Μοβαχέντι
Επικεφαλής της Συνέλευσης των Ειδικών

Γιαχιά Ραχίμ Σαφαβί
Ανώτερος σύμβουλος

Σάλαχ Ασάνι
Επικεφαλής της Υπηρεσίας Πληροφοριών

Αλί Ασγκάρ Χετζάβι
Ανώτερος σύμβουλος

Χασάν Τζαμπάλ Αμελιάν
Επικεφαλής του προγράμματος προηγμένων όπλων

Μασούντ Πεζεσκιάν
Πρόεδρος της Δημοκρατίας

Αλίρεζα Αράφι
Ερπαιευτικός ηγέτης και μέλος της Συνέλευσης των Ειδικών

Γκολάμ-Χοσέιν Μοχσένι-Ετζέι
Επικεφαλής της Δικαιοσύνης

Χασάν Χομεινί
Εγγονός του ιδρυτή της Ισλαμικής Δημοκρατίας, Ρουχολάχ Χομεινί

Χασάν Χομεινί
Εγγονός του ιδρυτή της Ισλαμικής Δημοκρατίας, Ρουχολάχ Χομεινί

Χασάν Χομεινί
Εγγονός του ιδρυτή της Ισλαμικής Δημοκρατίας, Ρουχολάχ Χομεινί

Σε συνέντευξη που παραχώρησε το βράδυ της Κυριακής στους «New York Times», ερωτηθείς ποιον θα ήθελε να δει επικεφαλής του Ιράν, ο Ντόναλντ Τραμπ απάντησε πως έχει στο μυαλό του «τρεις πολύ καλές επιλογές». Δεν θέλησε ωστόσο να πει περισσότερα. Και με την ίδια ευκαιρία παρουσίασε αντικρουόμενα οράματα όσον αφορά την «επόμενη μέρα» στο Ιράν μετά τον θάνατο του αιγιατολάχ Χαμενεΐ και δεκάδων ακόμα υψηλόβαθμων αξιωματικών. Από τη μία είπε πως το ιδανικό θα ήταν για αυτόν να επαληθευθεί το σενάριο της Βενεζουέλας, να βρεθεί δηλαδή μια ιρανική Ντέλσι Ροντρίγκες να αναλάβει τα νήια σε αμοιβαία συνεργασία με τις ΗΠΑ, και από την άλλη είπε πως ελπίζει οι επίλεκτες στρατιωτικές δυνάμεις του Ιράν να παραδώσουν τα όπλα τους στον ιρανό λαό, ή / και ο τελευταίος να εκμεταλλευτεί «την ευκαιρία» και να κάνει αυτό για το οποίο «μιλάει εδώ και χρόνια», ανατρέποντας το καθεστώς. Το μόνο βέβαιο είναι πως η Ισλαμική Δημοκρατία καλείται επί του παρόντος να επιλέξει έναν νέο ηγέτη για μόλις δεύτερη φορά στην ιστορία της - η πρώτη ήταν το 1989. Και θα προσπαθήσει να το κάνει εν μέσω αμερικανικών και ισραηλινών πυρών.

Ο επόμενος γύρος

Όπως σημειώνει ο «Economist», μετά τον «Πόλεμο των 12 Ημερών», τον Ιούνιο, το καθεστώς άρχισε να προετοιμάζεται για τον επόμενο γύρο. Ο Ανώτατος Ηγέτης όρισε αναπληρωτές για καίριες θέσεις - και στη συνέχεια αναπληρωτές των αναπληρωτών. Όσο για τον ίδιο τον αιγιατολάχ, το Σύνταγμα προβλέπει σαφή διαδικασία διαδοχής: μετά τον θάνατο του, την εξουσία αναλαμβάνει μια τριμελής επιτροπή και κατόπιν ένα ξεχωριστό θεσμικό όργανο επιλέγει τον διάδοχο. Η διαδικασία αυτή τέθηκε σε εφαρμογή λίγες ώρες αργότερο επιβεβαιώθηκε ο θάνατος του Αλί Χαμενεΐ. Η εξουσία βρίσκεται πλέον προσωρινά στα χέρια του προέδρου, Μασούντ Πεζεσκιάν, του επικεφαλής της Δικαιοσύνης, Γκολάμ-Χοσέιν Μοχσένι-Ετζέι, και του κληρικού Αλίρεζα Αράφι. Το όνομα του τελευταίου είχε προσφάτως αναφερθεί ως πιθανή επιλογή για τη διαδοχή του Ανώτατου Ηγέτη - ενδεχομένως ο διορισμός του να αποτελεί

Πηγή: New York Times, Corriere della Sera

1. ΠΟΙΟΣ ΚΡΑΤΑ ΤΑ ΚΛΕΙΔΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΕΡΑΝΗΣ ;

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/03/2026

Σελίδα: 11

ΤΑ ΝΕΑ ΤΡΙΤΗ 3 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026

κλειδιά της Τεχεράνης;

προθάλαμο για την κορυφή. Όσο για τον Πεζεσκιάν, αυτός εμφανίστηκε στην κρατική τηλεόραση προκειμένου να διαψεύσει φήμες ότι είχε σκοτωθεί σε ισραηλινό πλήγμα. Παρ' όλα αυτά, παραμένει ασαφές αν αυτή η τριανδρία μπορεί να συνεδριάσει με ασφάλεια διά ζώσης, δεδομένου του φόβου ότι θα μπορούσε να αποτελέσει και η ίδια στόχο.

Η εξόντωση

«Εχουμε εισέλθει σε μια περίοδο έντονων αναταράξεων» εκτιμά, μιλώντας στη γαλλική «Le Monde», ο Αρμάν Μαχμουτιάν, ερευνητής στο Ινστιτούτο Παγκόσμιας και Εθνικής Ασφάλειας του Πανεπιστημίου της Νότιας Φλόριντα. Ο ίδιος θυμίζει πως τα τελευταία χρόνια, τα αμερικανοϊσραηλινά πλήγματα έχουν εξοντώσει μια ολόκληρη γενιά ηγετικών στελεχών – από τον Αλί Χαμενεΐ έως τον Αλί Σαχκάνι, σύμβουλο ασφαλείας του Ανώτατου Ηγέτη, που σκοτώθηκε επίσης στις 28 Φεβρουαρίου, καθώς και τον Κασέμ Σολεϊμάνι, επικεφαλής των επιχειρήσεων στο εξωτερικό των Φρουρών της Επανάστασης, ο οποίος σκοτώθηκε τον Ιανουάριο του 2020 στη Βαγδάτη – συμβάλλοντας «στον αποκεφαλισμό ενός τμήματος του πυρήνα λήψης αποφάσεων του καθεστώτος». Για τον Μαχμουτιάν «ένα είναι βέβαιο: αν το σύστημα επιβιώσει από τον πόλεμο που βρίσκεται σε εξέλιξη, δεν θα είναι πλέον

► Ιρανοί της διασποράς διαδηλώνουν υπέρ της ελευθερίας του Ιράν σε διαδήλωση στη Νέα Υόρκη

το ίδιο – και δεν θα είναι κατ' ανάγκη πιο μετριοπαθές».

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, η Συνέλευση των Ειδικών, που αποτελείται από 88 σίτες κληρικούς εκλεγμένους για οκταετή θητεία, οφείλει να εκλέξει «το συντομότερο δυνατόν» τον διάδοχο του Ανώτατου Ηγέτη. «Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι βρισκόμαστε σε κατάσταση πολέμου και ότι ο εχθρός δεν θα διατάξει μπροστά σε κανένα έγκλημα» προειδοποίησε ο Χαντί Ταχάν-Ναζίφ, εκπρόσωπος του Συμβουλίου των Φρουρών του Συντάγματος. Στο μεταξύ, ο πραγματιστής Αλί Λαριτζανί, πρώην πρόεδρος του Κοινοβουλίου και νυν γραμματέας του Ανωτάτου Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας, αναδεικνύεται σε κεντρικό πρόσωπο της μεταβατικής περιόδου.

«Είναι πιθανότατα ο σημαντικότερος άνθρωπος του συστήματος αυτή τη στιγμή» εκτιμά ο Χαμιντρέζα Αζίζι, ερευνητής στο Stiftung Wissenschaft und Politik στο Βερολίνο. «Η ισχύς του έγκειται στην

ικανότητά του να ελίσσεται εντός των θεσμών, να λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος ανάμεσα στον μηχανισμό ασφαλείας, τα κληρικά δίκτυα και τους πραγματιστές συντηρητικούς» προσπογράφει ο Μπαμπάκ Βαχτάντ, ανεξάρτητος ερευνητής και αναλυτής ειδικευμένος στο Ιράν και τον σιιτισμό. «Σε μια περίοδο αβεβαιότητας θα μπορούσε να διαμορφώσει συναίνεση εντός της ελίτ και να επηρεάσει τη διαδοχή, χωρίς κατ' ανάγκη να επιδιώκει ο ίδιος την ανάληψη της ανώτατης εξουσίας».

Όλα αυτά, βέβαια, είναι θεωρητικές συζητήσεις, αφού κανείς δεν ξέρει ποιος ακριβώς είναι ο τελικός σκοπός των αμερικανικών και ισραηλινών επιχειρήσεων, ούτε αν και κατά πόσο θα τον πετύχουν. Όπως σημειώνει χαρακτηριστικά ο γνωστός αρθρογράφος των «New York Times» Τόμας Φρίντμαν, στη Μέση Ανατολή το αντίθετο της απολυταρχίας δεν είναι απαραίτητα η δημοκρατία – συχνά είναι το χάος.

Ο γνωστός αρθρογράφος των «New York Times» Τόμας Φρίντμαν σημειώνει χαρακτηριστικά πως στη Μέση Ανατολή το αντίθετο της απολυταρχίας δεν είναι απαραίτητα η δημοκρατία – συχνά είναι το χάος

► Ιρανοί εξετάζουν κατεστραμμένα από τους βομβαρδισμούς κτίρια σε κατοικημένη περιοχή στο κέντρο της Τεχεράνης

ΕΡΑ ΑΒΕΔΙΝ ΤΑΧΕΡΑΝΗΣ